

Kunstenaars en designers samen aan het werk

Boeren gaan met

Boeren en kunstenaars willen stad en platteland verbinden. Bittere noodzaak, want het piept en kraakt tussen boer en burger. Het is zoeken naar 'de kip en het ei'.

• Marije Vogelzang

Ook duo's in Liessel, Deurne, Mariahout en in Gerwen

Naast Twan Engelen en Marije Vogelzang gaan nog vier koppels boeren en kunstenaars in de Peel aan de slag. Koeienboerin Hanneke Verberne zoekt samen met kunstenaar Esther van de Wiel in Liessel naar een creatieve invulling om onthaasting een plek te geven op haar boerderij. Marcel Berkvens uit Mariahout breekt met het kunstenaarsduo Foodcurators het hoofd over eigentijd-

se manieren om de varkensboer beter tot op het bord van de consument zichtbaar te maken. Ook het succesvolle varkensvleesconcept Heydehoeve gaat hiermee aan de slag. Zij maken gebruik van de frisse blik van de Belgische kunstenaar Koen Vanmechelen. Tenslotte werken varkensboer Henk Kuijpers en beeldend kunstenaar Tineke Schuurmans in Deurne aan creatie-

ve oplossingen om aan de buitenkant van de stal te laten zien wat er met het varken aan de andere kant van de muur gebeurt. De boeren en kunstenaars hebben tot april volgend jaar. Daarna gaan hun voorstellen als presentatie 'de boer op' om bekend te raken bij het grote publiek. De eindpresentatie vindt volgend jaar plaats tijdens de Dutch Design Week in Eindhoven.

om kloof met burgers te dichten

kunstenaars in de slag

door Raud Spoor
e-mail: r.spoor@ed.nl

Pluimveehouder Twan Engelen uit Someren twijfelt. Niet over zijn bedrijf, maar wel over de plek waar zijn hennen de duizenden broedeieren leggen. „Ik betrap mezelf erop dat ik de vraag stel: Is het wel legitiem om in de Peel een nieuwe stal te bouwen?“ De publieke opinie, volgens Engelen gevormd in de stad, heeft er moeite mee. Bovendien is het maar de vraag of het door de steeds wisselende regels wel rendabel is om nu een stal te bouwen. „Wellicht horen we over een paar jaar dat we weg moeten. En dus blijft de vergunning nog in mijn zak. Ik wil eerst op zoek naar antwoorden.“ Dat is de reden dat hij zich eind oktober aansluit bij het initiatief FoodLabPeel. Samen met vier collega's onderneemt Engelen hier-

in de komende maanden een nieuwe poging om oplossingen te vinden. Deze komen niet uit de koker van de geijkte onderzoeksbureaus, kunstenaars nemen de problemen onder de loep. Doel: op een nieuwe en creatieve manier stad en platteland dichtert tot elkaar brengen. „Want het probleem zit 'm in de stad“, vindt Engelen. „Vroeger zaten de boeren bij het dorp. Toen moesten ze van de politiek naar de bossen. Zo ver mogelijk van de huizen. Vervolgens kwam de groene lobby op gang en moesten de boeren weer weg bij de natuur. Nu zitten ze weer dicht bij de dorpskernen. En hebben de mensen overlast. Dat snap ik, want het is ook zo. Wat ik niet begrijp is dat ambtenaren, politici in Den Bosch niet zien dat ze de problemen zelf veroorzaken. En ook de mensen in Eindhoven doen er, wellicht onbewust, aan mee. Daar komen tijdens de (provinciale) verkiezingen de meeste stemmen vandaan. Zij drukken een stempel op wat er hier gebeurt.“ Volgens Engelen moet ook het koopgedrag van de consument

veranderen. Het publiek moet bereid zijn om iets meer voor zijn kip of varken te betalen. „Zolang dat niet gebeurt, verandert er niets. Wij leveren wat de markt van ons vraagt. Daarnaast proberen we aan alle strenge regels te voldoen. Dan is het raar dat we door diezelfde consument beschuldigd worden dat we niet vooruit willen.“

Engelen is niet de enige die hinkt op twee gedachten. Veel boeren in de regio zoeken een manier om het vertrouwen met de burger te herstellen. Dat is bittere noodzaak, want het piept en het kraakt in de intensieve veehouderij. Duurzaamheid, dierenwelzijn, volksgezondheid. Het zijn zaken die leven in de maatschappij. Zeker in de Peel. Boeren zijn daarom ook steeds kritischer op zichzelf én op de sector. 'Er moet echt iets veranderen.'

Engelen bouwde al eerder een hypermoderne stal voor tachtigduizend kippen aan de Zandstraat 99. Dat kon omdat hij vier kippenbedrijven in de omgeving beëindigde.

Toen de stal gebouwd was,

diende IVN Asten-Someren een bezwaar in bij de Raad van State. Deze vernietigde half oktober van dit jaar de vergunning. Het provinciebestuur moet nu een nieuw besluit nemen. „Het voelt alsof je straks alsnog uit je huis gezet kunt worden.“

Dat is ook de reden dat Engelen de vergunning voor de bouw van nog een nieuwe stal in zijn zak houdt. „Ook nu voldoen we aan alle regels. Maar willen we ons bedrijf in de regio nog wel doorontwikkelen, of kijken we over de grens?“ Geen misselijke vragen voor een boer met een historie in de Peel.

'Eating Designer'

Wellicht dat Marije Vogelzang als 'Eating Designer' het antwoord vindt. Zij werd na een bijeenkomst tijdens de Dutch Designweek gekoppeld aan de Somerense pluimveehouder.

„Ik denk dat het vraagstuk van Twan het meest uitdagende vraagstuk is van alle boeren die meedoen“, zegt ze. „Het fascineert mij enerzijds omdat zijn bedrijf onderdeel is van een grote complexe keten waar je geen grip op hebt omdat een groot deel in het buitenland plaatsvindt. Anderzijds vind ik het interessant omdat Twan de enige is die een vraag stelt over ethiek. En dat is natuurlijk heel lastig te beantwoorden.“

• De Somerense pluimveehouder Twan Engelen
foto René Manders, foto@wulvenhof.nl